

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 267/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

495/2010. (XII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2010. május 27-én előterjesztett **panaszát** a 2010. december 1-jén megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Pásztói Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. május 27-én postára adott és a Testülethez 2010. május 31-én beérkezett panaszában előadta, hogy 2010. május 22-én 23 óra 20 perc körüli időben Pásztón közlekedett, mikor a rendőrök hátulról „levillogva” megállították a gépkocsit. A panaszos a gépkocsi utasa volt.

A gépkocsit vezető személy iratait nem kérték el, mivel a rendőrök ismerték, így a két utast – köztük a panaszost – szólították fel, hogy igazolják magukat. A panaszos jelezte, hogy nem találja az igazolványát, mire a rendőrök azt mondták, hogy szálljon ki a gépkocsiból és diktálja be az adatait. A panaszos állítása szerint a rendőrök sem a gépkocsi megállítását, sem az igazolványok elkérését nem indokolták. A panaszos adatait kérésükre közölte, majd a rendőrök a nevét, címét, édesanyja nevét egy RK lapon általa ismeretlen okból feljegyezték.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos sérelmezi, hogy az adatgyűjtés okáról, az intézkedéssel szembeni panasz lehetőségéről tájékoztatást nem adták a részére. Kifogásolja továbbá, hogy az intézkedés során a rendőrök nem mutatkoztak be. Ennek ellenére a panaszos úgy emlékezett, hogy a rendőrök egyikét névről is ismeri.

A panaszos felhívja a figyelmet arra, hogy az Adatvédelmi Biztos több ügyben megállapította, hogy a készletező, meghatározott cél nélküli adatgyűjtés alkotmányosértő. A panaszos az eljárást a jogbiztonsághoz, a tisztességes eljáráshoz és személyes adatainak védelméhez fűződő alapvető joga megsértésének, továbbá mozgás szabadsága megsértésének tartja.

Kéri a Testület intézkedését a leírt esethez hasonlóan rendszeresen elkövetett jogellenes adatgyűjtés megszüntetése érdekében.

II.

A Testület megkeresése és kérdései alapján a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatát útján az ügyben rendelkezésre álló iratokat mellékelte. Ebből az alábbiak állapíthatók meg.

Az intézkedő járőr jelentése szerint 2010. május 22-én 18 órától 2010. május 23-án 6 óráig láttak el gépkocsizó járőr szolgálatot Pásztó város belterületén.

Aznap 22 óra 5 perckor egy lakossági bejelentés alapján egy pásztói címre vonultak, mivel oda ismeretlen személy ajtóbefeszítés módszerével behatolt és 2 millió forint készpénzt, valamint nagy értékű ingóságokat tulajdonított el. A helyszíni adatgyűjtés során felmerült, hogy az elkövetőket a bejelentő megzavarta, és azok a kerten keresztül menekültek, ahol egy világos színű Audiba vagy ahhoz hasonló gépkocsiba szálltak be és a belváros felé hajtottak el. Az adatgyűjtés során a rendőrök tudomására jutott az is, hogy a megjelölt gépkocsi a bűncselekményt megelőzően a helyszín közelében többször is lassan elhaladt.

Megkísérelték felkutatni a megjelölt gépkocsit, melynek során 23 óra és 23 óra 30 perc körüli időben Pásztón ellenőrzés alá vonták a gépkocsit, melyben a panaszos is utazott. A gépkocsit a szolgálati gépkocsi megkülönböztető fény- és hangjelzéseinek együttes használatával, a beépített hangosbeszélőn keresztül a megállítani kívánt gépkocsi rendszámának megjelölésével az út szélére húzódást és megállást adó egyértelmű felszólítással hátulról történő követéssel állították meg.

A gépkocsi vezetőjét az intézkedő rendőr személyesen ismerte, gyermekkori ismerőse, azonban két utasát nem ismerte, ezért a gépkocsi utasait igazoltatásra szólította fel, melynek során egyikük személyi igazolványával igazolta magát, míg a gépkocsiban szintén utasként helyet foglaló panaszos nem tartotta magánál igazolványát, ezért adatait bemondás alapján rögzítette.

A jelentés szerint az igazoltatást a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdték, az igazoltatás során rendőri egyenruhát viseltek, melyen szolgálati jelvényük, és nevüket tartalmazó névkitűző, valamint a rendfokozat is el volt helyezve. Az intézkedő rendőr az igazoltatáskor nevét, szolgálati helyét – mivel a késedelem veszéllyel járt volna – nem közölte, mivel reális lehetőség volt arra, hogy az esetleges elkövetőket még Pásztó város belterületén intézkedés alá vonják.

Az intézkedés céljaként azt jelölte meg, hogy bűnügyi ellenőrzést hajt végre, egy bűncselekmény kapcsán. Részletekbe bonyolódó magyarázatot azért nem adott a panaszos számára, mert esetlegesen a nyomozás eredményességét, illetve a bűnüldözés érdekét veszélyeztette volna. Elmondta, hogy adatait azért rögzítette RK lapra, mivel semmilyen fényképes igazolvánnyal, mely a személyazonosságát hitelt érdemlően igazolta volna nem rendelkezett a helyszínen.

A jelentéstevő szerint az igazoltatás a részéről normál, tisztelettudó, ám határozott hangon történt, azonban megjegyzi, hogy a panaszos folyamatosan azt hangoztatta, hogy miért mindig vele kell foglalkozni, nem hagyják a rendőrök őt békén, illetve azt is mondta, hogy a rendőrök rá vannak szállva. Ezen megjegyzéseit a rendőrök figyelmen kívül hagyták, mivel a jelentéstevő korábban még nem intézkedett vele szemben.

A jelentéstevő rendőr előadta, hogy mivel egy általános, normál lefolyású intézkedés volt, ezért a panaszjogra nem hívta fel a figyelmet, nevezett pedig nem jelezte panasztételi szándékát az intézkedéssel szemben.

Az igazoltató lap elkészítését követően a Robotzsaru Neo rendszeren keresztül megkísérelte az adatokat priorálni, azonban arra híradástechnikai okok miatt nem volt lehetőség. Ezt követően szintén a napszaknak megfelelő köszönéssel, jó utat kívánva elbúcsúzott. A történeteket a bűnügyi szolgálatnak jelentette, azonban ők nem tartották relevánsnak, így a helyszínbiztosításról készült jelentésbe nem került beírásra. Az Rk lapot ezt követően megsemmisítette.

A szolgálati helyre, névre, rendfokozatra, azonosító számra vonatkozó adatokat azért nem közölte az intézkedés végeztével, mert a bűnügyi szolgálat azonnali segítséget kért a feladatuk ellátásához.

III.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből, mint a jogbiztonság alkotmányos alapelvéből levezetett tisztességes eljárásból való alapvető jogát, az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez, az 55. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz fűződő jogát, továbbá az 57. §-ának (5) bekezdésében rögzített panaszjogát.

Az alábbiakban a Testület a rendőri intézkedések panaszos által kifogásolt elemeit, azok jogszabályi háttérét és jogszerűségét – alapjogi szempontból – külön pontokban vizsgálta.

1) A konkrét ügyben a rendőrség intézkedési kötelezettségével összefüggésben a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati

Szabályzat) 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A panaszolt esetben a Testületnek nem volt oka kételkedni abban, ami a rendőrségi iratokban szerepel, miszerint a rendőrök egy betörésről érkezett bejelentést és a helyszínen történt intézkedésüket követően – a beszerzett információk alapján – a lehetséges elkövetők felkutatására indultak. Ennek során került látókörükbe az a gépkocsi, amelyben a panaszos is utazott.

A Testület a panaszolt ügyben úgy tekintette, hogy az eset összes körülménye alapján a rendőrség intézkedési kötelezettsége mindenképp fennállt, az intézkedés semmiképpen sem tekinthető indokolatlannak.

2) A panaszost a rendőrség igazoltatta és adatait rögzítette.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint: „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

Az intézkedő rendőr részletesen beszámol arról, hogy milyen előzmények alapján került sor a panaszossal és a társaságában tartózkodó személyekkel szemben az intézkedésre. A rendőri jelentés arra is kitér, hogy az intézkedő rendőr közölte, miszerint „bűnügyi ellenőrzést hajt végre, egy bűncselekmény kapcsán”. A Testület állásfoglalása szerint az igazoltatásra megalapozottan került sor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján. **A jelen ügyben tehát nyilvánvaló, hogy a panaszos igazoltatása – bűnüldözési célból – megalapozottan történt, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga – ebben a vonatkozásban – nem sérült.**

A Testület arra utaló körülményt sem tudott feltárni, ami alapján ki lehetne jelenteni, hogy az intézkedés a szükségesnél hosszabb ideig tartott volna. Márpedig a Testület – korábbi gyakorlatának megfelelően – az intézkedés alá vont személy személyi szabadságának sérelmét kizárólag azokban az esetekben állapítja meg az igazoltatással összefüggésben, ha az intézkedés ésszerű indok hiányában, kirívóan hosszú ideig tart. **Erre figyelemmel a panaszos személyes szabadságát az igazoltatás során csak az intézkedéshez szükséges időtartamban korlátozták, így az intézkedés alapjogot nem sértett.**

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése előírja, hogy: „az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát”.

A Testület álláspontja szerint az adatrögzítés indokoltságát illetően ugyancsak tekintetbe kell venni azt a körülményt, hogy a rendőrök egy nem sokkal korábban elkövetett betörés tetteseit keresték. Ezen felül pedig a panaszosnál semmilyen igazolvány nem volt, tehát adatainak ellenőrzéséhez azokat valamilyen módon rögzíteni kellett. A Testület álláspontja szerint az adatrögzítést egyfelől indokolhatta, hogy a panaszos adatainak ellenőrzése rádióon megtörténhessen. A Testület ezzel összefüggésben jegyzi meg, hogy a rendőrség ez esetben a

panaszosra nézve a lehető legkevésbé jogkorlátozó intézkedést választotta az adatrögzítéssel és az adatok leellenőrzésével, ugyanis az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján akár az előállítására is sor kerülhetett volna. Másfelől az adatrögzítésnek jogszerű indoka lehet maga az a körülmény is, hogy egy megelőző bűncselekmény elkövetőit kereste a rendőrség, tehát az adatrögzítés célja a további eljárás is lehetett volna, ugyanakkor a jelen esetben az intézkedő rendőr az adatokat közölte a bűnügyi csoporttal, majd miután az nem találta az információt relevánsnak, az intézkedő rendőr az RK lapot megsemmisítette. **A Testület mindezek alapján megállapította, hogy a panaszos adatának rögzítésére jogszerűen és megalapozottan került sor, a személyes adatok védelméhez fűződő jogot a rendőrség intézkedése nem sértette.**

3) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőr az intézkedést nem a törvényben foglalt alakszerűségekkel kezdte meg, illetve nem közölte az intézkedés célját.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint: „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni”. A (3) bekezdés mindezeket azzal egészíti ki, hogy: „A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni”.

A Szolgálati Szabályzat az eljárás formaiságára vonatkozó szabályokat tovább részletezi. 4. §-ának (1) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja”.

A rendőri jelentés nem is vitatja, hogy az intézkedés megkezdése előtt nem került sor az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerinti adatok közlésére. A jelentéstevő rendőr arra hivatkozik, hogy a késedelem veszéllyel járt volna, ugyanis reális lehetőség volt arra, hogy az esetleges elkövetőket még Pásztó város belterületén vonják intézkedés alá. Végül, az intézkedést követően a rendőri adatközlés ugyancsak elmaradt, mivel a rendőrök azonnalos feladatot kaptak. A Testület a rendőrség által közölt első indokot megalapozottnak találta, ugyanis a rendőrök – nem sokkal a bűncselekmény elkövetése után – alappal feltételezhatték, hogy a megállított gépkocsiban a bűncselekmény elkövetői is ülhetnek, akiknek magatartása, reakciója az intézkedés hatására kiszámíthatatlanná válhat. Egyértelmű mulasztás azonban, hogy az intézkedés befejeztével az adatok törvényben előírt közlése nem történt meg. Kimentésként pedig a felhozott indok nyilvánvalóan nem fogadható el. **A Testület ennek alapján megállapította, hogy az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében írt, az intézkedés megkezdésének alakszerűsége körében kötelező adatközlés elmaradása, azáltal, hogy az az intézkedés végén is elmaradt – csekély mértékben ugyan, de – sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.**

Külön értékelt a Testület az intézkedés tényének és céljának közlésére vonatkozó körülményeket, amit a panaszos úgyszintén sérelmezett. Ezzel szemben az intézkedő rendőr

jelentése tartalmazza, hogy az intézkedés céljaként azt jelölte meg, hogy bűnügyi ellenőrzést hajt végre, egy bűncselekmény kapcsán. A Testület egyéb bizonyíték hiányában a panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, így **a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét – az intézkedés tényének és céljának közlése vonatkozásában – nem tudta megállapítani.**

4) A panaszos ugyancsak hangsúlyosan sérelmezte, hogy panaszjogáról semmiféle tájékoztatást sem kapott.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése utolsó mondata kötelezővé teszi, hogy: „Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről”. A Testület gyakorlata és iránymutatása szerint ez a kötelezettség jelenti mind az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerinti panaszjárásról [a Testülethez fordulás lehetősége], mind pedig a 92. § (2) bekezdése szerinti panaszjárásról [az intézkedést foganatosító rendőri szervez fordulás lehetősége] való felvilágosítás megadását.

A rendőri jelentés ebben a vonatkozásban ugyancsak elismeri, hogy a közlés elmaradt. A jelentés kiemeli, hogy egy általános, normál lefolyású intézkedésről lévén szó, a rendőr a panaszjogra nem hívta fel a figyelmet, a panaszos pedig nem jelezte panasztételi szándékát az intézkedéssel szemben. A Testület leszögezi, hogy a rendőri jelentésben írt indok nem fogadható el, az egy súlyos tévedést takar. Az Rtv. vonatkozó szabálya egy kötelező érvényű rendelkezést tartalmaz („a rendőr köteles”), amely nem ad mérlegelési lehetőséget arra nézve, hogy a panaszjogról a felvilágosítás megtörténjen-e. A panaszjogról való felvilágosításnak minden esetben – kötelező jelleggel – meg kell történnie, kérés, illetőleg a panasztételi szándék bármiféle jelzése nélkül is. **Erre figyelemmel a Testület – ebben a vonatkozásban – megállapította, hogy a tájékoztatás elmaradása sértette a panaszos jogorvoslathoz való jogát, így különösen a panaszjogát. A Testület a panaszjog sérelmét csekély súlyúnak tekintette, ugyanis megállapítható volt az, hogy a mulasztás következtében nem lehetetlenült el és nem is szenvedett kisédelmet a panaszos panaszjoga – azzal a panaszos határidőben élni tudott.**

IV.

A Testület nem találta megalapozottnak a panaszt az igazoltatás és az adatrögzítés tényét ért kifogások tekintetében. A panaszos igazoltatása – bűnüldözési célból – megalapozottan történt, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga – ebben a vonatkozásban – nem sérült, mint ahogy a panaszos személyes szabadságát is csak az intézkedéshez szükséges időtartamban korlátozták, így az intézkedés alapjogot nem sértett. A Testület szerint a panaszos adatainak rögzítésére ugyancsak jogszerűen és megalapozottan került sor, a személyes adatok védelméhez fűződő jogot a rendőrség intézkedése nem sértette.

A Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét – az intézkedés tényének és céljának közlése vonatkozásában – nem tudta megállapítani. Ezzel szemben a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, illetőleg panaszjoga vonatkozásában a panaszt alaposnak találta és csekély súlyú alapjogsérelmet állapított meg amiatt, hogy az intézkedés megkezdésének alakszerűsége körében kötelező adatközlés, valamint a panaszjogról való tájékoztatás elmaradt.

Erre figyelemmel a Testület a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az intézkedést fogantató szerv, a Pásztói Rendőrkapitányság vezetőjéhez átteszi.

Budapest, 2010. december 1.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület